



Ryhmä: 1

FCI:n numero: 171
Hyväksytty: FCI 22.3.2002
Kennelliitto 14.10.2015

Suomen Kennelliitto-
Finska Kennelklubben ry

ARDENNIENKARJAKOIRA **(BOUVIER DES ARDENNES)**

1/6

Alkuperämaa: Belgia

KÄYTTÖTARKOITUS: Alkuperältään aito karjakoira, joka on tottunut elämään ulkona ja kovaan työhön kootessaan, vartioidessaan ja ajaessaan karjaa. Vielä nykyisin se on varsin vähäisellä koulutuksella erittäin tehokas ja monipuolinen työkoira, joka soveltuu erityisen hyvin karjan ja omaisuuden vartiointiin.

FCI:N LUOKITUS: Ryhmä 1 lamm- ja karjakoirat (paitsi sveitsinpaimenkoirat)
alaryhmä 2 karjakoirat (paitsi sveitsinpaimenkoirat).
Käyttökoetulos vaaditaan.

LYHYT HISTORIAOSUUS: Belgian Ardenneilla rotua on kautta aikojen nimetty karjakoiraksi ja siitosvalinta on perustunut työkykyyn. Se on saanut nimensä alkuperäalueensa ja tehtävänsä mukaan, ei niinkään ulkoisen olemuksensa vuoksi. Ankarat ilmasto, vaativa työ, hankala maasto ja alueen köyhyys ovat kaikki osaltaan vaikuttaneet rotutyypin muokkautumiseen.

Rodun jalostuksessa on tarkoituksellisesti tehty ankaraa valintaa ja vain sitkeimpiä ja parhaita työkoiria on käytetty. Koirat ovat siirtäneet karjalaumoja, tavallisesti lypsylehmiä ja lampaita, mutta 1800-luvulla myös sikoja ja hevosia.

1800-luvulta alkaen rotua käytettiin myös kauriiden ja villisikojen jäljittämiseen, ja maailmansotien aikana myös salametsästäjät käyttivät näitä koiria. 1800-luvun lopulla karjanajajien koirat muistuttivat karkeakarvaisia lammaskoiria, mutta ne



Pohjoismainen Kennelunioni
Dansk Kennel Klub
Hundarektarfélag Islands
Norsk Kennel Klub
Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben
Svenska Kennelklubben



olivat vankkarakenteisempia, suurempia ja herkempiä puremaan. Belgian näyttelyissä ruvettiin esittämään näitä koiria, jotta pystyttäisiin määrittelemään tietty rotutyyppi.

27.4.1903 professori Reul löysi Liegen koiranäyttelystä koiran nimeltä Tom, joka oli ensimmäinen ihanteellisen karjakoiran tyyppin edustaja. 1913 perustettiin "Yhdistys Liegen ja Ardennien karjakoirien jalostamiseksi", ja se laati ehdotuksen rotumääritelmäksi. Lopullisessa muodossaan rotumääritelmä hyväksyttiin Belgiassa 1923 ja FCI julkaisi sen kesäkuussa 1963.

Monet Ardennien alueen maatilat lopettivat toimintansa ja lypsykarja väheni, minkä vuoksi myös työkoirien lukumäärä pieneni merkittävästi. 1980-luvun puolivälissä ternimaidon keruun yhteydessä koiraharrastajat löysivät muutamia vielä jäljellä olevia karjakoiria, jotka olivat jokseenkin rotutyypillisiä. Vuoden 1990 tienoilla muutamat kasvattajat ryhtyivät jalostamaan koiria, jotka vastaisivat paremmin rotumääritelmässä kuvattua tyyppiä, ja he aloittivat Ardenneilta peräisin olevilla linjoilla. Erikoista kyllä, muutamat näiden koirien luontaisista kyvyistä vaikuttaneet karjanajajat ja lammastilalliset olivat jo 1930-luvulla vieneet koiria Belgian pohjoisosiin ja aloittaneet siellä jalostusohjelman. Sitä oli jatkettu huolellisesti ja määrätietoisesti mutta kaikessa hiljaisuudessa, niin että tämä jalostuslinja tuli virallisen kennelharrastuksen tietoon vasta 1996.

YLEISVAIKUTELMA: Karaistunut, keskikokoinen, vankka koira, ei koskaan tyylikäs. Lyhyt- ja tanakkarunkoinen, luustoltaan voimakkaampi kuin sen koko antaisi olettaa, ja voimakaspäinen. Lyhyt, tiivis ja lihaksikas kuvaavat tätä koiraa parhaiten. Sen karkea, pörröinen turkki (paitsi päässä, missä karva on lyhyempää ja sileämpää), viikset ja pieni parta antavat sille karskin ilmeen. Rotu tulee arvostella sen esiintyessä vapaasti, ilman asettelua.

TÄRKEITÄ MITTASUHTEITA:

- Rungon pituus mitattuna olkanivelestä istuinluun kärkeen on suunnilleen sama kuin säkäkorkeus.
- Rintakehän syvyys on noin puolet säkäkorkeudesta.
- Pää on suhteellisen lyhyt, ja kuono-osa on selvästi lyhyempi kuin kallo-osa, joka puolestaan on hieman leveyttään pitempi.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Rotu on erittäin kestävä ja tarmokas. Se on leikkisä, utelias, ketterä ja seurallinen ja sen tärkein ominaisuus on sopeutuvuus, minkä vuoksi se on kuin kotonaan kaikissa tilanteissa. Isäntäväkeään, tämän omaisuutta ja reviiriään puolustaessaan se on sinnikäs ja erittäin rohkea.

PÄÄ: Voimakas, melko lyhyt.

KALLO-OSA:

Kallo: Leveä ja litteä, kallon ja kuonon ylälinjat yhdensuuntaiset. Otsauurre ja niskakyyhmy hyvin vähäiset. Pörröiset kulmakarvat korostavat kulmakaaria. Poski-luut eivät ole ulkonevat eivätkä liian kaarevat.

Otsapenger: Selvästi erottuva mutta ei korostunut.

KUONO-OSA:

Kirsu: Leveä ja aina musta.

Kuono: Leveä, paksu ja silmien alta hyvin täyteläinen, selvästi kallo-osaa lyhyempi. Pään karvoitus on harottavaa ja se kätkee silmän sisäkulman. Kuonon sivut ja posket muodostavat yhtenäisen linjan.

Huulet: Ohuet, tiiviit, aina mustareunaiset. Suupieli on tiivis. Ylä- ja alahulessa sekä alaleuassa karva on 5–6 cm pitkää ja muodostaa viikset ja pienen parran.

Leuat / hampaat / purenta: Voimakkaat leuat, täydellinen purenta hammaskaavion mukaan. Kahden P1-hampaan puutos hyväksytään, M3-hampaita ei oteta huomioon. Leikkaava purenta, etuhampaat loivassa kaaressa. Tiivis tasapurenta hyväksytään mutta ei ole toivottava. Suun limakalvojen tulee olla mahdollisimman voimakkaasti pigmentoituneet.

Posket: Litteät mutta lihaksikkaat.

Silmät: Keskikokoiset, eivät liian kauas toisistaan sijoittuneet. Muodoltaan soikeahkot, eivät pyöreät eivätkä ulkonevat, väriltään mahdollisimman tummat. Silmänympärykset ovat mustat, sidekalvo ei saa näkyä.

Korvat: Korkealle kiinnittyneet, kolmiomaiset ja melko pienet. Päänmyötäiseksi painettuina korvan kärki ei saa ulottua yli silmän ulkokulman. Pystyt, suorat, teräväkärkiset korvat ovat toivottavimmat, hyväksytään myös kärjestään eteen taipuvat tai puolipystyt, ulospäin laskostuvat korvat. Korvia ei typistetä.

KAULA: Voimakas, hyvin lihaksikas, pitkäkö, melko lieriömäinen, niska hieman kaartuva, riittävän korkea-asentoinen. Ei löysää kaulanalusnahkaa.

RUNKO: Voimakas mutta ei raskas, kylkiluut pikemminkin kaarevat kuin litteät. Rungon pituus mitattuna olkanivelestä istuinluun kärkeen suunnilleen sama kuin säkäkorkeus. Lyhyt lanneosa.

Ylälinja: Vaakasuoja, leveä, voimakas ja vakaa.

Säkä: Hieman erottuva.

Selkä: Lihaksikas ja vakaa. Joustava vaikuttamatta heikolta.

Lanne: Lyhyt, leveä, lihaksikas, sivusuunnassa lähes tasainen.

Lantio: Leveä, mieluiten vaakasuora mutta voi olla hieman viisto.

Rintakehä: Leveä, kyynärpäihin ulottuva, kylkiluut varsinkin ylimmästä kolmanneksestaan hyvin kaareutuva. Rintakehän alaosaan tulee olla poikkileikkaukseltaan jokseenkin pyöristynyt. Edestä katsottuna rintakehä on melko leveä.

Vatsaviiva: Melko täyteläinen, vain hieman nouseva.

HÄNTÄ: Useimmat rodun edustajat ovat lyhythäntäisiä ja monet syntyvät hännätöminä. Häntä on paksu ja korkealle kiinnittynyt. Lyhyt häntä on ylälinjan jatkeena. Häntä tulee jättää luonnolliseksi maissa, joissa ty pistäminen on kielletty.

RAAJAT

ETURAAJAT:

Yleisvaikutelma: Voimakasluustoiset ja lihaksikkaat, joka suunnasta katsottuna pystysuorat ja edestä katsoen yhdensuuntaiset.

Lavat: Melko pitkät ja viistot, voimakaslihaksiset. Lapaluun ja olkaluun välinen kulma on noin 110°.

Olkavarret: Pitkät ja lihaksikkaat.

Kyynärpää: Tiiviit, eivät sisä- eivätkä ulkokierteiset.

Kyynärvarret: Suorat ja voimakkaat.

Ranteet: Tiiviit ja selväpiirteiset, matalat.

Välikämmenet: Voimakkaat, lyhyet ja vain hieman viistot.

Etukäpälät: Pyöreät ja tiiviit. Varpaat hyvin kaareutuneet. Päkiät tummat ja joustavat. Vahvat, tummat kynnet.

TAKARAAJAT:

Yleisvaikutelma: Voimakkaat, lihaksikkaat, kohtuullisesti kulmautuneet, takaa katsottuna yhdensuuntaiset. Sivusta katsottuna koiran seistessä takakäpälä on juuri pakaran takaa kulkevalla pystysuoralla linjalla.

Reidet: Voimakkaat, hyvin erottuvat lihakset.

Sääret: Kohtuullisen pitkät, lihaksikkaat.

Kintereet: Matalat, leveät ja jänteikkäät.

Väljälät: Sivusta katsottuna hieman viistot. Ei kannuksia. (Huom. Suomessa ty pistyskielto)

Takakäpälät: Kuten etukäpälät.

LIIKUNTA: Raajat liikkuvat yhdensuuntaisesti ja rungon suuntaisesti. Tavallisia askellajeja ovat nopea, vapaa käynti ja eloisa ravi. Tämä rotu ei ole tyyppillinen laukkaaja, mutta se pystyy kääntymään ympäri erittäin nopeasti kaikissa nopeuksissa. Ravi on maatavoittavaa ja säännöllistä, takaraajojen työntö on voimakas ja ylälinja säilyy vakaana liikkeessä. Peitsaus ei ole hyväksyttyä. Rotu on hyvin aktiivinen ja pysyy harvoin täysin paikoillaan. Kun koira ei ole kytkettynä, paimennustaipumuksensa vuoksi se usein seuraa omistajaansa tehden laajoja puoliakaaria.

NAHKA: Tiivis, rypytön, joustava. Silmäluomet ja huulet aina hyvin pigmentoituneet.

KARVAPEITE

Karva: Karvan tulee olla sellainen, että koira pystyy elämään ulkona vartioimassa ja ajamassa karjaa kaikenlaisissa olosuhteissa ja säässä.

Peitinkarva on kuivaa, karheaa ja harottavaa, koko rungossa noin 6 cm pitkää mutta lyhyempää ja pinnanmyötäisempää päässä, jossa kuitenkin on selvät kulmakarvat. Karva muodostaa viikset ja pienen parran, pituudeltaan 5–6 cm, ja se kätkee silmän sisänurkan. Eturaajoja peittää lyhyempi, kuiva, hieman pörröinen karva, joka saa raajan vaikuttamaan lieriömäiseltä ja muodostaa raajan takapuolelle vähäiset hapsut. Reisien takaosassa karva on pitempää ja muodostaa "housut". Korvien ulkopuolta peittää pehmeä, suora, lyhyt karva, jonka seassa voi olla muutamia pidempiä karvoja. Korvakäytävää suojaa pitempi karva, joka sekoittuu kaulan ympärillä taaksepäin kasvavaan kauluskarvaan. Anturoiden välissä kasvaa hyvin lyhyttä karvaa.

Aluskarva on hyvin tiheää kaikkina vuodenaikoina ja erityisen runsasta talvella, niin että se suojaa koiraä kaikissa säissä. Myös raajoissa on aluskarvaa. Aluskarva on pituudeltaan noin puolet peitinkarvasta.

VÄRI: Kaikki värit paitsi valkoinen ovat hyväksytyjä, aluskarvan väri vaihtelee peitinkarvan sävyn mukaan. Valkoiset merkit rinnassa tai varpaiden kärjissä ovat hyväksyttäviä mutta eivät toivottuja. Karvapeite koostuu usein harmaan, mustan ja kellertävän karvan sekoituksesta; harmaan sävyt vaaleasta tummaan harmaaseen; väri voi olla ruskehtava, punertava tai oljenväriäinen.

KOKO

Säkäkorkeus: Urokset 56–62 cm, nartut 52–56 cm, sallittu poikkeama ± 1 cm.

Paino: Urokset 28–35 kg, nartut 22–28 kg.

VIKHEET: Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

- Liian raskas tai siro kokonaisuus; liian korkeajalkainen.
- Virheelliset pään mittasuhteet, erisuuntaiset pään linjat, liian kevyt kuono, liian niukka tai runsas pään karvoitus, kovera tai kyömy kuononselkä, liian voimakas tai loiva otsapenger, liian pyörästynyt kallo-osa.
- Epätasaisessa rivissä olevat etuhampaat; yhden etuhampaan (I), yhden P2- tai P3-välihampaan puuttuminen.
- Vaaleat, pyöreät, ulkonevat tai syvälle painuneet silmät.
- Tyvestä liian leveät, matalalle kiinnittyneet tai pyöreäkärkiset korvat; pystyt korvat jotka ovat liian haja- tai suppea-asentoiset.
- Siro, pitkä tai turpea kaula.
- Heikko ylälinja, pitkä tai kapea selkä ja/tai lanneosa, notko- tai köyryselkä.

- Riittämätön rintakehän syvyys; liian kapea rintakehä; poikkileikkaukseltaan alaosastaan pyöristymätön rintakehä
- Liian matalalle kiinnittynyt tai liian korkea-asentoinen häntä; kiertyvä hännänkärki; takaraajojen väliin tai sivulle kääntyvä häntä.
- Ahtaat, tehottomat tai sipsuttavat liikkeet, korkeat etuliikkeet.
- Karvapeite rungonmyötäinen tai ei riittävän karhea; liian lyhyt tai liian runsas pään tai raajojen karvoitus; liian pitkä karva kallo-osassa; hapsuinen häntä. Liian harva, lyhyt tai pitkä aluskarva.
- Liikaa valkoista väriä rinnassa tai kypälissä.
- Arka tai haluton luonne.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

- Vihaisuus tai liiallinen arkuus, hermostuneisuus
- Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen
- Puutteellinen rotutyyppi
- Pigmentin puutos kirsussa, huulissa tai silmäluomissa.
- Yläpurenta, alapurenta tai käänteinen leikkaava purenta, vino purenta. Yhden yläleuan P4-hampaan tai alaleuan M1-hampaan puuttuminen; yhden M1- tai M2-hampaan puuttuminen; yhden P3-hampaan sekä jonkin muun hampaan yhtäaikainen puuttuminen, tai yhteensä 3 tai useamman hampaan puuttuminen.
- Keltaiset tai keskenään eriväriset silmät, vauhko ilme.
- Typistetyt tai litteästi poskenmyötäiset korvat.
- Pystysuora, piiskamainen tai kiertyvä häntä.
- Kaikenlainen karvan trimmaaminen. Pitkä tai hyvin lyhyt karva, suora, kihara, villainen tai silkkinen karva, puutteellinen pään karvoitus tai niin runsas, että se peittää täysin silmät tai jopa pään muodon, puuttuva aluskarva.
- Valkoinen väri, valkoista muualla kuin rinnassa tai varpaissa.
- Muu kuin rotumääritelmän sallima koko.

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan rodunomaisia koiria.